

Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRASTIS
2007 m. gegužės 18 d.

Eina nuo 1988 m.

Nr. 19 (753)

spatio 28 d.

Valstybė “apsieiti be rezervininkų paslaugų” negali

Gegužės 15 d. Seime subliūško pastangos pakeisti iliustracijos įstatymus, kurie po įstatymu kalvė praktiskai volojami jau dvejus metus iš eilės.

Balandžio mėnesį Seimui praktiskai per stebuklą pavyko priimti vieną (iš 19) iliustracijos įstatymą, numatantį apribojimus KGB rezervininkams įsidiarbinti valstybės tarnyboje. Tačiau Prezidentas Valdas Adamkus šį įstatymą vetavo, gindamas varžomas KGB rezervininkų “žmogaus teises”.

Seime balsuoti prieš Prezidento veto ir iš naujo priimti svarstomą įstatymą raginės Seimo narys ir dalies pataisų iniciatorius P. Jakučionis teigė: “Sakoma, kad įstatymas apriboja rezervininkų teisę dirbtivalstybės tarnyboje taip pat, kaip ir KGB kadriniams darbuotojams. Netiesa. Rezervininkams apribojimai galiож 5 kartus trumpesnį laiką. Vetus įstatymas nemumato darbo privačiame sektoriume apribojimų, todėl gąsdinimai Europos Žmogaus Teisių Teismu ar Konstituciniu Teismu yra visiškai nepagrįsti. Nepatikimiems asmenims, arba neturintiems geros reputacijos, draudimas užimti aukštavalybės tarnybos pareigas nėra jų žmogaus teisių pažeidimas”.

Prezidento patarėja A. Rauličkytė teigė esą apribojimai būtų trumpalaikiai – praktiskai 1,5 metų, todėl netikslingi. Tačiau prezidentūra nesusimastė apie tai, kad per tuos 1,5 metų valstybės tarnybą būtų buvę galima apvalyti nuo KGB rezervininkų ir jų galimos neigiamos įtakos. Prezidentui tai nerūpejo.

Taigi Seimas antradienį buvo priverstas iš naujo svarstyti Seimo priimtą ir Prezidento vetautą įstatymą “Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos kadrinių darbuotojų bei rezervo kariņinkų dabartinės veiklos”. Tačiau po ilgų debatų ir tikrų skandalų, nežiūrint visuomenės protestu ir piketu, nei Seimo priimtai nauja redakcija, nei Prezidento siūlomos pataisos (išbraukti iš įstatymo KGB rezervininkus) nepriimtos. Ši kartą Seimas apsigalvojo palikti galioji senąjį iliustracijos įstatymo redakciją.

“Prezidentas vetavo įsta-

LPKTS nariai piketavo prie Seimo ir prezidentūros reikalaujami teisingumo ne budeliams, o jų aukoms Autorės nuotr.

tym, paklausęs patarėjų nepaisyti istorinio ir moralinio konteksto ir elgtis “grynaiteišiškai”. Bet kalbame apie rezervininkus, kurie nusikaltimo dar nepadarė. Nes negavo tokio įsakymo. O gal tik nespėjo: suimineti, ištremti, kankinti, gal ir žudyti. Bet jie to “amato” mokési. Visa tai yra fiksuoja slaptuosiuose KGB dokumentuose. Antra vertus, LR įstatymais KGB yra paskelbta nusikalstama organizacija. Rezervo kariņinkai yra tos nusikalstamos organizacijos struktūrinis padalinys. O priklausymas nusikalstamai organizacijai yra nusikaltimas. Rezervininkai buvo ruošiami ir mokomi daryti nusikaltimus prieš Lietuvos valstybę ir jos piliečius.

Ir dar. Ar apribojimai dirbtini valstybės tarnyboje yra bausmė? Ne, ne bausmė. Tą pasakė Lietuvos Konstitucinis Teismas. Tą pasakė ir Europos Žmogaus Teisių Teismas. Valstybė turi teisę save ginti nuo nepatikimų asmenų”, – tvirtino Seime P. Jakučionis.

Jis tvirtino esą dabar kalbama netiesa, kad rezervininkai nežinoję tokiais esą arba nežinoję savo būsimų funkcijų. I KGB rezervą kandidatai buvo kruopščiai atrenkami – tik labai patikimi asmenys ir tik jiems asmeniškai sutikus. Abejontiesiems P. Jakučionis siūlė nueiti į KGB archyvą ir parvaryti jų asmenines bylas.

Tačiau ir šie buvusio politinio kalnio argumentai Seimo neįtikino. Kaip ir Petro Gražulio sukeltas skandalas, kai jis apkaltino Prezidentą Valdą Adamką ryšiais su sovietų saugumu – KGB.

Absurdžiausia yra tai, kad būtent senojo šio įstatymo redakcija, palikta dabar galiojanti, kliūva Briuseliui ir dėl jo

nuostatų Lietuva baudžiamā tūkstantinėmis baudomis už žmogaus teisų pažeidimus. Tačiau tame nėra minimi KGB rezervininkai. Taigi Prezidentūra, prisidengdama žmogaus teisų gynėjo amplia, padare viską, kad galiotų ta žmogaus teises pažeidžianti įstatymo versija. Tačiau apgynė šimtus KGB rezervininkų, galimai kenkiančių Lietuvai savo įtariniais darbais aukštuose valstybiniuose postuose.

Maža to, Prezidentas sulaukė daug karčių žodžių iš buvusių politinių kalinių ir tremtiniių.

“Visada tikėjau Prezidentu, o dabar, kai jis vetau šio įstatymo pakeitimą, man kyla nepasitikėjimas Prezidentu, mane jis nuvylė. Kodėl KGB rezervininkai turi dalyvauti valstybės valdyme? Mums atimama viltis, kad Lietuvoje kada nors bus įgyvendintas teisingumas ne budeliams, o pirmiausia – jų aukoms”, – skelbė antradienį pikete prie prezidentūros dalyvavusi LPKTS narė Elžbieta Marcinkevičienė.

Mat kaip tik Seimui reniantis svarstyti ir priimti minėtą įstatymą, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos Vilniaus ir Kauno skyriai surengė protesto piketus prie Seimo ir prezidentūros. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos bei Sajūdžio atstovų plakatai skelbė: “KGB rezervininkai – penktoji kolona Lietuvoje”, “Reikalaujame teisingumo ne budeliams, o jų aukoms”, “Prezidente, gal galima apsieiti be rezervininkų paslaugų?” Po balsavimo Seime atsakymas į paskutinį retorinį klausimą aiškus – negali.

Ingrida VĖGELYTĖ

Laisvės gėlės pražydo 35-ąjį kartą

Romanas STEPONAVICIUS
Žmogus švyturys

Romui Kalantai

Akmuo į laisvę
Kelio neparodys –
Jis pats
Apsamanojės
Žemėj sudūlės...
Tai gali tik žmogus,
Ugnim
Įsiliepsnojės,
Pavirtęs švyturiu
Visiems –
Viršum
Nakties...

Jaunimas deda gėlių ant paminklinės lentos “Romas Kalanta” Z. Šiaučiulio nuotr.

Andrius KUBILIUS,
Tėvynės sąjungos pirmininkas

Vertybės ir politika: konseruatorių požiūris

Jau treji metai esame pilnateisiai Europos Sąjungos nariai. Tai buvo vienas svarbiausių ilgalaikių mūsų valstybės politikos tikslų. Šiam tikslui pasiekti eikvojome beveik visas savo jėgas ir visą savo protą. Pasiekėme, nes tikėjome laisvės vertybė. Politika buvo nulemta šios vertybės. Daug pasiekėme, bet ir daug sumokėjome.

Pasiekę didžiųjų strateginių valstybės tikslų, šiandien jau atgręžiame žvilgsnį į artimiausią aplinką, į eilinio žmogaus kasdienybę, kurioje persipina viskas – žmogaus asmeninė sékmė ar nesékmė, valstybės politikos reikalai ir žmogaus socialinė, kultūrinė aplinka, kuria bendriausiu žodžiu galime vadinti visuomene. Štai šioje visuo-

(keliamas į 2 psl.)

Vertybės ir politika: konservatorių požiūris

(atkelta iš 1 psl.)

Atėjo laikas pagalvoti, kokie mes norėtume būti, kai jau esame Europos, Vakarų dalis. Akivaizdu tik tiek, kad esame šiek tiek sutrikę, neturime nei naujų tikslų, nei tokio tikėjimo bendromis vertybėmis, kurį turėjome, kai, skelbdami laisvės vertybę savo pagrindine vertybę, siekėme valstybės neprieklausomybęs.

Dar viena problema – vertėmės į Vakarus, bet ne viskas, ką randame Vakaruose, mums patinka. Turime turėti drąsos tai pasakyti. Dar daugiau – bégome iš sovietmečio vertybines dykumos, tikėdami, kad galėsime pasinerti į neišsenkančią Vakarų vertybinių šaltinį ir taip atsigauti. Deja, labai dažnai randame, kad ir europietiškoji politika yra tapusi sausai pragmatiška, tikros vertybinių orientacijos reikia sužiburiu ieškoti, kad galėtum pagal vertybinių orientaciją atskirti Europos socialistus, konservatorius ir liberalus. Prieš keletą metų šiokią tokią paguodą galėjai rasti Amerikos neokonservatorių pastangose konstruoti vertybinių politiką, bet ir tai paskendo Irako karo liepsnose.

Vertybės ir visuomenės bėgant laikui keičiasi. Tokios esminės vertybės, kaip šeimos ryšių tvirtybė, vaikų pagarbė, tėvams, darbo etika ir kasdinis pilietiškumas savo bendruomenėje, buvo stipriausios Vakarų vertybės prieš 50 ar net prieš 30 metų. Šiandieniniame pasaulyje šių vertybų niekas nebemonopolizuoją, bet akivaizdu, kad tos visuomenės, kurios remiasi šioms vertybėmis, klesti; tos, kurios to nesugeba, patiria didelių problemų. Mes turime suprasti, kad šių vertybų erozijos nesustabdysime vien pasigusdami, kad jos yra mūsų kraujyje ir mūsų kultūroje,

kad jos yra mūsų tikėjime. Mes turime nuolat stebeti savo visuomenės socialinius tikėjimus ir elgseną. Privalome nuolat prisiminti, kokios vertybės mums yra svarbios, ir turime sugebėti jas perduoti savo vaikams.

Valstybė turi išmokti rūpintis tokiomis vertybėmis, jas ginti, nes valstybės neutralumas yra atžvilgiu reiškia, kad visuomenė yra paliekama vienija ginti savo gyvybinę esmę, tai yra vertybės, kuriomis visuomenė tiki. Juk akivaizdu, kad stiprių valstybę galima susturti tik tuo atveju, jeigu ji remiasi į stiprios visuomenės pamatą. Visuomenė yra stipri tiek, kiek ji vertybės išlaiko ir jomis tiki. Todėl valstybė privalo padėti visuomeneiapti ir išlikti stipria, nes tik taip valstybė taps stipri. Todėl valstybė turi orientuotis į vertybės, o visuomenė turi susitarti – į kokias vertybės.

Taigi turime susitarti dėl bendrijų vertybų. Kokios jos turi būti ir kokia turi būti valstybės politika, kad tokios vertybės būtų puoselėjamos mūsų visuomenėje – tai pagrindiniai iššūkiai kuriant stiprią valstybę.

Laisvė – tai vertybė, kuria tikėjome, tai vertybė, kuri mus stiprino, atgaunant ir kuriant neprieklausomybę. Laisve mes turime tikėti ir ateityje. Šiandien laisvė yra vertybė, vis labiau įsigalinti vis naujose visuomenės gyvenimo srityse, jos ribos nuolat plečiamos. Turime suprasti, kad kartu su žodžiu "laisvė" turime išmokti vartoti ir žodžius "yra ribos". Nes dažnai laisvės plėtra vyksta kitų mums brangių vertybų sąskaita.

Mums labai svarbios vertybės yra žmogišumas, supratimas, gerumas, meilė. Tokie žmonių tarpusavio ryšiai, kuriems būdinga pagarba, pagalba, parama. Apibendrintai

tai galima vadinti bendruomeniškumo vertybė. Pastaruoju metu atliekami tyrimai akivaizdžiai rodo, kad bendruomeniškumas, tiksliau – jo nykimas, siejamas su tokio mis esminėmis visuomenės ryškėmis kaip nusikalstamumas, narkomanija, alkoholizmas, asocialumas, vartotojų skumas. Randama sasajų netgiu ūkio pažanga, gimstamumo mažėjimu bei visomis su tuo susijusiomis bėdomis.

Todėl mes sakome: bendruomeniškumas bei pilietinė visuomenė yra lygiai svarbus, kaip ir asmuo, jo laisvė.

Šiandien Lietuvoje liberalios vertybės ryškiai vyrauja. Pagal prieškeletą metų Eurobarometro atliktus tyrimus, lietuvių yra mažiausiai bendruomeniška tauta visoje Europoje: tik 5 proc. lietuvių pripažsta dalyvaujančioje nors visuomeninėje veikloje, kai tuo tarpu tik 5 proc. švedų teigia nedalyvaujančioje bendruomenės veikloje. Todėl mintis, kad bendruomeniškumas turi būti ne mažiau svarbus už asmens laisvę, reiškia, kad bendruomeniškumui šiandien reikia skirti žymiai daugiau dėmesio.

Šeima yra svarbiausia visuomenės bendruomenė ir valstybė turi ginti šią vertybę. Pažiūrėkime, kas su mūsų šeimomis įvyko per pastaruosius dešimt metų: įregistruotų per metus santuokų tūkstančiui gyventojų sumažėjo dvigubai ir netrukus skyrybų skaičius viršys vedybų skaičių; gimstumas sumažėjo dvigubai ir lietuvių tapo išmiršančia tauta; asocialių šeimų padvigubėjo ir dabar jų yra daugiau kaip 20 tūkst.; vaikų, gimusių ne šeimoje, skaičius nuo 5 proc. 1990 metais išaugo iki 30 proc. iš visų gimusių tais metais. Taigi per penkiolika metų mes pasivijome Jungtinių Amerikos Valstijas. Deja,

tai nėra ta sritis, kur mes norėjome pasivysti ir pralenkti Ameriką.

Vakarai jau atranda paprastus dėsnius, kurie sako: jeigu nori tvarkos visuomenėje, pirmiausia rūpinkis tvarka šeimoje ir šeimos tvirtumu. Visuomenė per brangiai kainuoja liberalus požiūris į šeimos institutą. Esu išitikinės, kad ir mūsų visuomenė negali likti abejinga tokiai slinkčiai, kai išaukštinta asmeninio moralinio apsisprendimo laisvė baigia sugriauti tradicinę šeimą.

Kita mūsų silpnypė – nepositikėjimas valdžia, ir iš to išplaukiantis nepositikėjimas savo valstybe. Manau, kad tai yra ir didžiausias pavojujanti būtini bei tautinių identitetui. Negalima sukurti stiprių valstybės, jeigu visuomenė vyrauja nepositikėjimo kultūra. Visuomenė valstybė reikalinga ir kaip autoritetas, ginantis visuomenės bendrąsias vertybės. Autoritetu negali būti tas, kuris yra silpnas, ir tas, kuriuo nepositikima. Autoritetą reikia gerbti ir reikia ginti jį nuo erozijos ir cinižmo, nes tai yra vertybė.

Stipri valstybė yra visuomenės svarbus autorитетas. Kad šią vertybę apgintume, pirmiausia turime užtikrinti, kad pativalstybė veiktu tinkamai, kad paprastam žmogui, jo šeimai į užtikrintų teisinių gundomis jų atsisakyti; valstybė turi prisiimti atsakomybę ginti tokias vertybės, jeigu mato, kad joms gresia erozija ar užmarštis.

Be abejo, tai yra konservatyvus požiūris į politikos ir vertybų santykį. Galima gincytis, ar tai geriausias požiūris. Bet blogiausia yra neturėti jokio požiūrio į politikos ir vertybų santykį, paliekant politiką be apibrėžtų vertybų. Valstybės tariamas neutralumas vertybų atžvilgiu dažnai savyje slypi paprasčiausią valstybės abejingumą pagrindinėms visuomenės vertybėms ir valstybės nesugebėjimą imtis lyderystės atsakomybės.

Dėl renginių, prieštaraujančių šeimos tradicijoms Lietuvoje, sustabdymo

Viešas kreipimasis į LR Prezidentą Valdą Adamką, LR Seimo pirmininką Viktorą Muntianą, LR Ministrą pirmininką Gediminą Kirkilą, miestų ir rajonų merus

Monsinoras Alfonsas Svarinskas,

Vyčio Kryžiaus kavalierų draugijos pirmininkas Rytas Kupčinskas,

Lietuvos sajūdžio tarybos pirmininkas Juozas Parnarauskas,

Lietuvos laisvės kovotojų sajungos valdybos pirmininko pavaduotojas

Valentinas Bertašiūnas,

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sajungos pirmininkas Antanas Burokas,

Lietuvos krašto apsaugos bičiulių klubo pirmininkas

Lietuvių, per okupacijas netekusiai trečdario tautos doriausiu, darbščiausiu, patriotiškiausiu žmonių, gerbiančiu krikščioniškas šeimos tradicijas genofondo, homoseksualai mūsų ainių protuose bando įteigtį jų diskriminacijos problemą, propaguoja visuomenėje homoseksualią orientaciją, siekia įteisinti amoralią tos pačios lyties, nesuderinamosu žmogaus prigimtimi, poras, santuoką. Tai akivaizdžiai žalin-gas poveikis tradicinei dorai šeimai ir valstybei.

Gegužės 10 d. Rygos kardinolas Janis Puetas tokias homoseksualų akcijas pava-dino visišku seksualinio elgesio palaidumu ir kvietė ginti moralines šeimos vertbes. Popiežius Benediktas XVI ir Italijos prezidentas padėkojo Italijos Vyskupų konferencijos pirmininkui, Genujos arkivyskupui Andželui Banjaskui už raginimą laikytis moralės principų ir nepripažinti homoseksualų santuokų.

Reikalaujame: nutraukti tradicinės šeimos, apgintos tūkstančių Lietuvos sūnų ir

dukterų krauju, griovimą; neitekti homoseksualų organizacijoms Seimo, Vyriausybės, savivaldybių žinioje esančių patalpų; neisduoti leidimą, uždrausti homoseksualų renginius viešose vietose (gatvėse, aikštėse ir kt.).

Pritariame ir solidarizuojamės su Rygos kardinolo Janio Puetu ir Italijos Vyskupų konferencijos pirmininko Andželio Banjasko nuostatomis palaikyti krikščionišką šeimą ir būti nepakantiems tradicinės šeimos griovimui.

Seimo socialinių
reikalų ir darbo
komiteto
informacija

Neigaliuojančiuosius siūloma integruotis i darbo rinką

Gegužės 9 d. Seimo socialinių reikalų ir darbo komitetas surengė konferenciją "Valstybinės profesinės reabilitacijos programos įgyvendinimas". Profesinės reabilitacijos programa – tai nauja galimybė asmenims su negalia integruotis i darbo rinką.

2005 m. liepos 1-ają įsigaliojo naujas Neigaliuojančių socialinės integracijos įstatymas, kuris asmenims, turintiems sveikatos sutrikimą, sudaro didesnes galimybes integruotis i darbo rinką ir dalyvauti profesinės reabilitacijos programose. Profesinė reabilitacija yra naujas reiskinys Lietuvoje, todėl daugelis dar nespėjo įsitikinti šiu paslaugų privalumais. Nors ir siekiama skatinti neigaliuosius ugdyti ir atkurti darbingumą, didinant darbinės veiklos galimybes, deja, yra neigaliuojančių, nemotyvuotų profesinei reabilitacijai. Tokią nuomonę gali formuoti ne tik informacijos stygiai, bet ir nusistovėjės visuomenės požiūris į neigaliuosius. Svarbu tai, kad neigaliuojančių profesinė reabilitacijoje, gali būti atstatyta profesinė kvalifikacija ir darbiniai įgūdžiai pagal dirbtą ankstesnį darbą arba įgyta nauja profesinė kvalifikacija ir nauji darbo įgūdžiai.

Konferencijoje kalbėjo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas Algirdas Sysas ir socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė, apie Profesinės reabilitacijos programos tikslų įgyvendinimą, jos administravimo sistemos tobulinimą pasiaskę valstybinių institucijų, viešųjų ir mokslo įstaigų atstovai.

"Tikimasi, kad konferencijoje išsakytos Programą organizuojančių ir ją įgyvendinančių institucijų atstovų nuomonės paskatins efektyvesnių jų bendradarbiavimą, tuo pačiu ir Profesinės reabilitacijos programos veiksmingumą," – teigė LR Seimo narė, Seimo socialinių reikalų ir darbo komiteto narė Vincė Vaidevutė Margevičienė.

Keistas Europos senbuvių elgesys

Europa, ypač naujosios jos narės, nekantriai laukia, kaip Samaroje pasibaigs ES vadovų susitikimas su Rusijos prezidentu V. Putini. Ypač to laukia visateisė ES narė Estija, kuri gegužės pradžioje patyrė grubius Rusijos „penktosios kolonos“ išpuolius. Tai buvo ne apsviaugus nuo degtinės vietinių banditelių siautėjimas, o Kremliaus palaiminta akcija, siekiant parodysti ne tik Estijai, bet ir visoms buvusioms sovietinėms kolonijoms, kas jų laukia, jeigu išdris šiauštis prieš Rusijos visagalybę. Pats V. Putinas prieš ES lyderių atvykimą į Samarą kiek sušvelnino savo puolimą prieš Estiją ir netgi leido opozicijos likučiams, konkretiai „Jablotko“ partijos atstovams, surengti mitingelį prieš demokratinių laisvių varžymą Rusijoje. Beje, vienė Samaro valdžia tą mitingą buvo uždraudusi, bet, gavusi komandą iš Maskvos, draudimą atšaukė. Matyt, tikimasi, kad senosios Europos vadovai vėl patikės V. Putino geranoriškumu.

Šiaip ar taip kai kurie optimistai buvusioje komunistinėje Rytų Europoje ēmė kalbėti, kad senoji Europa pagaliau atsipeikės ir apgins naujasias ES šalis nuo Rusijos grėsmės bei šantažo, grasinimo ekonominėmis sankcijomis. Deja, įvykiai Estijoje parodė, kad ES reakcija į net neslepiamą Rusijos agresiją buvo gana dviprasmiška. Todėl kai kurių Rytų ir Vidurio Europos politologų ir apžvalgininkų džiūgavimas, kad naujoji Vokietijos kanclerė Angela Merkel, pati daug laiko išgyvenusi „socializmo vitrinoje“ – komunistinėje Rytų Vokietijoje, skirtingai nuo Gerhardo Šrioderio, dabar tapusio Kremliaus pastumėliu ir išlaikyti, supras ES naujokų būgštavimus, nepasiteisino. Dabar laukiam, kad pasikeitus Prancūzijos Eliziejaus rūmų šeimininkui – Nikolui Sarkoziui pakeitus V. Putino advokatą Žaką Širaką, ir Paryžius praregės ir stoginti mažųjų ES šalių nuo Maskvos. Deja, kol kas N. Sarkozis nieko nekalbėjo apie tai, kokios pozicijos jis laikosi Rusijos atžvilgiu. Netgi Lenkijos politikai pastebimai nusivylė, nes dėl Maskvos spaudimo Lenkijai ir paskelbtu vadinaomo „mėsos kar“

negirdijokiu užtarimo žodžiu nei iš Berlyno, nei iš Paryžiaus. Ką jau tada kalbėti apie Estiją. Taigi susidaro įspūdis, kad Berlyno ir Paryžiaus lyderių pasikeitimai naujosioms ES šalims – Rusijos kaimynėms irgi nieko ypatingai gero nežada. Kaip bekalbėtu me, tačiau kasdien vis labiau agresyvėjantis autoritarinis kagiebistinis V. Putino režimas tiesiog verčia Baltijos šalis ieškoti patikimesnių sajungininkų. Visiškai teisus Lietuvos Tėvynės sajungos lyderis Andrius Kubilius pabrėžamas, jog kuo daugiau Europoje bus Amerikos, tuo bus geriau, tuo jausimės saugesni. Deja, matėme, kokiomis nepatenkintomis fizionomijomis valdančiosios nomenklature seimūnai sutiko tokį ruginimą...

Kaip ten bebūtų, tačiau visoms naujosioms Europos Sajungos šalims tiesiog priva lu susivienyti, kad pasipriešintų Maskvos diktatui. Pirmiausia vetuoti naują ES ir Rusijos glaudesnio bendradarbiavimo sutartį. Tokiu atveju Briuselio, Berlyno ir Paryžiaus biurokratai gal pagaliau atsipeikės nuo vergišku tapusio nuolaidžiavimo Maskvai. Ypač Baltijos valstybės, turėdamos karčią istorinę patirtį, privalo gerai susimąstyti, kuri Maskva sustos. Skaudi patirtis rodo, kad ji nesustos niekada. Juolab jei bus nuolaidžiavama. Pagaliau reikia pareikalauti, kad Briuselis ne aptakiai žodžiais, o darbais įrodytų, kad nepalieka ne tik Estijos, bet ir kitų ES naujokių Rusijos „globai“. Laimei, ES naujokės atsibunda. Lietuva, Estija ir Lenkija ēmė pastebimai spausti Briuselio biurokratus liautis krūpčioti prieš Maskvą dėl kiekvieno Putino piršto krustelėjimo. Tokia Vilniaus, Talino ir Varšuvos pozicija aiškiai nepatiko baigiančiai savo pirmininkavimą ES Vokietijai. Jos užsienio reikalų ministras Frankas Valteris Steinmejeris, aiškiai pritariantas kanclerės A. Merkel, apkaltino ES naujokes esą jos blokuoja ES derybas dėl glaudesnio ES ir Rusijos bendradarbiavimo sutarties. F. V. Steinmejeris netgi nuskubėjo į Maskvą pasitarti su aršiu imperininku Rusijos užsienio reikalų ministru Sergejumi Lavrovu, ką daryti su „neklaužandomis“ iš Vilniaus, Varšuvos ir Talino.

Ivykiai, komentarai

Zlugusios viltys

Metiniame pranešime Rusijos prezidentas V. Putinas akcentavo: "Rusija ir toliau imsis iniciatyvos dėl kuo glaudesnės NVS šalių ekonominės ir politinės integracijos. Rusija atvira visoms integracijos formoms ir mode liams." Kitaip tariant, rengiasi paversti ne tik Baltarusiją, bet ir kitas NVS šalis, jeigu ne „sajunginėmis respublikomis“, tai Kremliaus vasalais. Ypač – Kazachstaną, Turkmeniją ir kitas NVS šalis, kuriose gausu energetinių išteklių.

Praėjusių savaitę Kremliaus vadovas pagrįstai šventė pergalę. Tuomet, kai Lenkijos prezidento Lecho Kačynskio iniciatyva turėjo įvykti šešių valstybių – Lenkijos, Lietuvos, Ukrainos, Azerbaidžano, Gruzijos ir Kazachstano vadovų susitikimas, V. Putinas nuvyko į Kazachstaną sostinę Astaną pas prezidentą Nursultaną Nazarbajevą ir šis, nors buvo asmeniškai žadėjęs Lenkijos presidentui atvykti į Krokuvą, sulaužė savo žodį. Kremlis iš anksto įverčio Krokuvos susitikimą labai neigiamai ir pavadinio į "antirusišku energetikos forumu". Mat Krokuvos susitikime buvo aptariami bendri energetikos projektais, siekiant sumazinti priklausomybę nuo Rusijos naftos ir dujų. Pirmiausia – naftotiekio, aplenkiančio Rusiją statybą. Pagal planą toks naftotiekis turėtų sujungti Ukrainos uosta Odesą ir Lenkijos – Gdanską, o vamzdynas turėtų būti baigtas statyti 2011 metais.

V. Putinas Kazachstane susitiko su Kazachstanu ir Turkmenistano prezidentais N. Nazarbajevu ir G. Berdimuhamedovu. Visi trys vadovai pasirašė susitarimą tiekti Kazachstano naftą bei dujas, taip pat Turkmenistano dujas per Rusijos teritoriją, tokiu būdu paversdami niekais JAV, Europos ir Gruzijos konkuruojantį projektą – nutiesti vamzdyną Kaspijos jūros dugnu į Pietų Europą per Azerbaidžaną, Gruziją, Turkiją. Kremlis plojo katučių: Europai neliks jokios alternatyvos, energijos išteklių tiekimą

tvarkys viena Rusija.

Tiesa, Maskvai lieka dar viena rakštis – Azerbaidžanas. Kremlį pastebimai sunervino nesenas Azerbaidžano užsienio reikalų ministro Elmaro Mamadjarovo vizitas į Vašingtoną, kur buvo pasirašytas memorandumas dėl energetinio saugumo Kaspijos regione. Ta proga vienas iš Kremliaus propagandinų ruporų laikraštis "Rosijos vesti" paskelbė didelį straipsnį "Baku pradėjo stambų lošimą". Jame nurodoma, kad paskutinieji Azerbaidžano užsienio reikalų ministerijos oficialūs pareiškimai rodo, jog Azerbaidžanas ēmė pastebimai sukti Vakarų link. Straipsnis baigiamas ragini mu Kremlui imtis neatidėliotinų priemonių ir jokiu būdu neleisti, kad Kazachstanas ir Turkmenistanas pasekė Azerbaidžano pavyzdžiu.

Tokių priemonių V. Putinas bematant ēmėsi nuvykės į Kazachstaną ir Turkmenistaną sostinę Turkmenbaši. Rusijos prezidentas pasiraše deklaraciją su Kazachstanu ir Turkmenistanu dėl bendradarbiavimo tiesiant Kaspijos dujotiekį, kuris per Turkmenistaną ir Kazachstaną teritorijas eitų į Rusiją. Tokiu būdu Europos Sajungos ir JAV viltys nutiesti dujotiekį Kaspijos jūros dugnu per Turkiją įki Pietų Europos žlugo. Žlunga ir Europos priklausomybės nuo Rusijos dujų idėja. Aišku, kad nei Turkmenistanas, nei Kazachstanas prie šio dujotiekio dujų čiaupo nebus pri leistas. Dujų kiekį ir kainas už jas diktuos Maskva. Pasaulio politikos apžvalgininkų nuomone, šis Rusijos, Turkmenistano ir Kazachstano susitarimas dėl Kaspijos dujotiekio – skaudus antausis ne tik Briuseliui ir Vašingtonui, bet ir komunistinei Kinijai. Tai, kad susitarimas buvo pasirašytas Europos Sajungos ir Rusijos lyderių susitikimo Samaroje išvakarėse, dar kartą akivaizdžiai parodė, kad Kremlis imperinę politiką vykdo ne tik stipri damas savo karinę galią, bet ir ekonominio energetinio šantažo priemonėmis.

Jonas BALNIKAS

Dėmesio!

Birželio 13 d. (sekmadienį) 13.30 val. Šilalės kultūros namų mažojoje salėje įvyks Lietuvos politinių kalinių ir tremtiniių sajungos Šilalės filialo ataskaitinė rinkiminė konferencija. Kviečiame dalyvauti.

Išnuomojamos 230 kv.m patalpos V. Putvinskio g. 37, Kaune. Kreiptis tel. (8 37) 323 214, 8 656 27 861.

„Kartų kartos atmins Jūsų vardą“

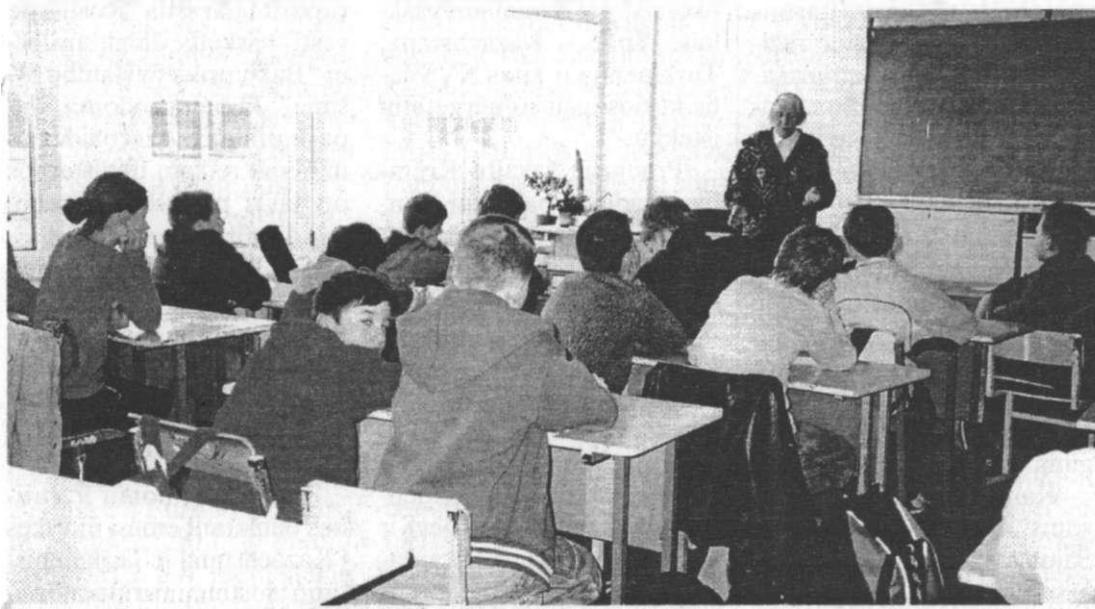
Tokie žodžiai dar 1948 m. skambėjo Dzūkijos miškuose parašytoje dainoje, skirtoje Pietų Lietuvos partizanų sričies vadui Adolfui Ramanauskui-Vanagui. Apie šį Laisvės kovotojā balandžio 27 d. daug įdomaus išgirdo Druskininkų „Ryt“ gimnazijos šeštų klasių mokiniai. Partizano sesuo Aldona Sujetienė pasakojo apie Lazdijų rajono Lietuvos-Lenkijos pasienyje esantį Biešėnų kaimą, kuriame gimė,

kur prabėgo brolio Adolfo vaikystės ir jaunystės dienos. Būsimasis partizanų vadas pavyzdingai mokėsi „Žiburio“ gimnazijoje, dirbo Krivonių pradinėje mokykloje. I Alytaus mokytojų seminariją, naują darbo vietę, jo nenorėjo išleisti nei tévai, nei jaunimas, nei ašaroti vaikai. Didžiausią vaikų susidomėjimą sukélé sesers įspūdžiai apie susitikimą su broliu Adolfu Varėnos rajono Lankininkų

kaime, viename iš mažiausių Kuzmickų bunkeriu.

Apie ginkluotų pajėgų vadą, legendinę asmenybę Vaganą, buvo rodomas videofilm „Partizanai“ ištraukos, accentuota partizanų kovos prieš okupantus prasmė, sudainuota lyrinė partizanų daina. Ją ištraukė iš moksleivių viešnia Aldona Sujetienė, ir džiaugsmu nušvitę renginio dalyviai.

Eugenija SIDARAVICIŪTĖ

Aldona Ramanauskaitė-Sujetienė Druskininkų „Ryt“ gimnazijos šeštokams pasakojo apie broli Adolfą

Autorės nuotr.

Didvyriškos Raišupio kautynės

Tauro apyg. Geležinio Vilko rinktinės šešių partizanų būrys, per naktį keliaučius įspėti gyventojus apie gresiančius pavojas, okupantų rengiamus areštus, paryčiais nutarė persikelti į kairėje dunksančią sodybą su mūriniais tvartais.

Apie pietus partizanai pastebėjo keliausdešimties bolševikų grupę, išsidėsčiusią kovine grandine ir artejančią prie sodybos. Būrio vadas Liūtas davė komandą: prisidengiant sodybomis, trauktis priešinga kryptimi ir tokiu būdu išvengti kautynių. Atitolę nuo sodybos per keliausdešimt metrų partizanai pastebėjo, kad ir kitoje pusėje jau esama bolševikų. Sustoję trumpai pasitarti ir pasitraukę atgal į sodybą susimetė į mūrinį tvartą. Pasidalinę barais – prie langų, durų, paskruošę kautynėms, tikėdami, kad savo gvybių pigiai neatiduos. Visi partizanai buvo dalyvavę daugelyje kautynių ir turėjo gerus automatinius ginklus – jie buvo vieni iš geriausių Geležinio Vilko rinktinės šaulių. Apsupę sodybą bolševikai nesukubėjo pulti, laukė, kol prisitraukus keli šimtai jų karių: iš Marijampolės, Vilkaviškio, Prienų ir Kauno. Jie sudarė kelią apsuptys žedus.

Antrą valandą po pietų prasidėjo puolimas. Kaip vo-

rai grandinėmis ropojo artyn sodybos, graižydami ją kulkosvaidžių ir automatinių šautuvų ugnimi. Partizanai, taupydami šovinius, didvyriškai gynësi, taikliai ugnimi reštindami vis artėjančias bolševikų gretas.

Pirmoji puolimo bangą buvo atmušta, bet persigrupavę, šaukdami „ura“ vėl puolė. Iš tos pusės, kur mūrinį tvartą dengė trobesiai, bolševikams pavyko priartėti ir išveržti į kiemą. Po valandos kautynių bolševikai jau galėjo pasiekti tvartą granatomis. Dešimties rusų grandis gavo komandą ištraukti granatų žedus ir priartėjus per duris ir langus užmetyti partizanus granatomis. Dar gyvi likę partizanai paskutiniaiški šoviniai nukovė kelis bolševikus, kurie žūdami paleido granatų plunksnas, o sprogdamos granatos užmušė jų draugus.

Partizanai tuo pasinaudodami iššoko iš tvarto, iš arčiau esančių žuvusių surinko ginklus ir šaudmenis. Vėl kovėsi su nauja jėga. Tačiau po degančio namo dūmų priedanga į kiemą išveržė kita bolševikų grupė. Trečią kautynių valandą jau geso partizanų ugnis, nesienijau buvo žuvę, kiti sužeisti negalėjo narsiai gintis. Kautynės nutilo, kai išveržus bolševikams į tvartą, sužeistas paskutinis

dar gyvas partizanas Jovaras iš pistoleto nušovė jį bedurianti mongolą. Šiuo šūvitu nukautas šešiasdešimt septintas azijietis. Tarp jų buvo keli karininkai ir Prienų MGB viršininkas. Tokia kaina atsiėjo šešių partizanų Bastilio paėmimas – už vieną partizaną padėjo galvas vienuoliaka priesiūlui ir dar vienas. Dvigubai tiek buvo sužeistųjų.

Mūšio metu paklydusi kulkų nukovė ir šešiolikmetę merginą, ravėjusią daržą. Višus nukautų partizanų ir merginos kūnus sumetė į mašiną, nuvežė į Sasnavą, suvertė prie „stribelnyčios“. Kadangi tuo metu sovietų įgulos Sasnavoje nebuvo, tik keli stribai, biantys, kad naktį partizanai savo draugų kūnų nepagrobė, vakare juos pervežė į Igliškelius, kur buvo sovietų įgula, ir netoli „stribelnyčios“, miestelio sankryžoje, išvertė. Ten jie išgulėjo keliais dienas, gąsdindami praeivius. Po kelių dienų kitoje plento pusėje iškasė duobę.

Sumetė ant „šlypkų“, vežė per plentą. Suvertė į duobę, šiek tiek pridengė žemėmis, ant viršaus užmetė „šlypkę“, kurį liekanas ir guminus stribo batus radome 1989-aisiais, perlaidodamis partizanų palaikus į Marijampolės kapinės – šventą vietą.

Vytautas RAIBIKIS

„Apie laiką, apie Norilską, apie save...“

Taip įvardyta serija knygų, leidžiamų nekomercinio leidybos fondo „Norilskij“. 2007 m. dienos šviesą išvydo aštuntasis tomas. Jame pateiki mano – Norilsko ir Gorлагo lagerių sistemos politinio kalinio – prisiminimai.

2003 m. konferencijos metu Maskvoje mes, buvę Norilsko politiniai kalinai, susipažinome su knygų serijos „Apie laiką, apie Norilską, apie save...“ I–IV tomai. Juose daugiausiai pateikti politinių kalinių – buvusių mokslo darbuotojų, metalurgijos, kalnakasybos specialistų, prisiminimai. Jie, gamybos, laboratorijų, projektavimo biurų vadovai, vyriausieji inžinieriai, buvo tikri savo šalies ir gamybos patriotai – didžiavosi Norilsko pramonės pasiekimais. Jie lageryje gyveno atskiruose barakuose. Mesjuos vadinome „lordais“. Savo pranešime akcentavau, kad Smidto kalno papédėje Amžinajį prieglobstį rado tūkstančiai gamybos „vintikų“, paprastų žmonių – kalinių, kuriuos iki paskutinio atodūsio vertė dirbtį „šalies labui“. Kurgi tų gamybos „sraigtelių“ prisiminimai?

Po mūsų pastabų nuo šeštojo tomo spaustinamų prisiminimų turinys pasikeitė. Septintajame knygos tome tarp dvidešimties autorių – aštuoni lietuvių. Aštuntajame tome dèmevio vertas Galinos Kasakovos, vyriausios redaktorės ir sudarytojos, leidybos fondo generalinės direktorių, atsiliepimas, kurio ištraukas pateikiu skaitytojams (psl. 518–535):

„Su lietuviu aš susipažinau 2003 m., kuomet Maskvoje vyko tarptautinė konferencija, skirta 50 metų masinio pasipriešinimo Norilsko lageriuose atminimui pažymėti. I visas valstybes išsiusta nemažai kvietimų, tačiau organizuočiausiai atsiliepė „Norilsko Vyciniai“. Jų pasipriešinimo organizacija gime Norilsko lageriuose. Ten buvo sukurta Norilsko sukilėlių (lietuvių) himnas, kuriame yra žodžiai: *Siaurės vėtrose vyrai pakirdo, Bunda Vytais galinas, rūstus, Mūsų kruviną priesaką girdi Siaurės uolos ir siaurės dangus.*

1989 m. keturi lietuvių, tarp jų architektas ir fotožurnalistas, lankėsi Norilsko. Šiuo metu Smidto kalno papédėje, kalinių masinio laidojimo vietoje, išrengti garažai ir autotransporto stovėjimo aikštės. Svečiai iš Lietuvos prieš priėmimą miesto vykdėmajame komitete ten apsilankė. Norilsko valdžia pažadėjo autobazę iš Smidto kalno

papédės iškelti ir toje vietoje išrengti aikštę stalinizmo auksą atminimo paminklams pastatyti ne tik Lietuvos, bet visiems ten palaidotiems kaliniams. Tokiu būdu Taimyre atsirado dar viena gedulo vieta. /.../

Kiekviena istorija – visuomet daugelio įvairių žmonių istorija. Paminklai žuvusiems stalininių represijų metu pastatyti ne tik Taimyre, bet ir Komijos, Buriatijos respublikose, Altajaus ir Krasnojarsko kraštuose, Kazachijoje, Jakutijoje, Tadžikistane ir, ašiku, pačioje Lietuvoje. Tai tokia lietuvių tautos gedulo geografinia. Knijoje „Paminklai Lietuvos gyventojų įkalinimo ir tremties vietose“ (autorius Rimvydas Racėnas), 2005 m. išleistoje lietuvių, anglų, rusų kalbomis, pateikti duomenys: iš viso 1940–1953 m. ištremta 126 817 lietuvių, įkalinta lageriuose 152 496 žmonės. Be to, 1944–1953 m. Lietuvoje žuvo 18 tūkst. partizanų. Sudėkime skaičius: 126 817 + 152 496 + 18 000. Šių žmonių likimai susiklostė įvairiai – nutrūko pačiame jėgų žydėjime, kitų – dar tik gyvenimo pradžioje. Jie visi turėjo artimuosius, kuriems jų areštai gero nedavė: juos išvarė iš gimtujų vietų, ištremė į Šiaurę, Sibirą, Vidurinią Aziją. Ir čia žuvo lietuvių, paipildydamis Stalino režimo represuotųjų mirties sąrašus. /.../

Kartais girdime: kodėl mūsų knygose tiek lietuvių autorių? Vardan teisingumo būtina papasakoti apie visų tautų pasipriešinimą lagerių režimui. Betgi lietuvių, kaip ir vakarų ukrainiečių, buvo aktyviausiai kovotojai lageriuose. Tai oficialiai pripažino ir lagerininkai, ir valdžia. Skirtingai nuo Rusijos tautų, visų pirma rusų, lietuvių nebuvu gimus nelaisvėje, juos įkalino išbraukdami iš laisvo gyvenimo neprisklausomoje valstybėje. Mūsų proseneliai, seneliai, tėvai jau daugelį metų gyveno tylių paklusdami: argi galėjo neturėti itakos Pilietinis karas, kuomet savi žudė savus, vyko išbuožinimas ir kolektyvizacija, badas ir masinės represijos? Lietuvians kovotibus lengviau nei mums. Jie, skirtingai nuo mūsų, nebuvu sukaustyti baimės. Galbūt ne apie visus taip galima teigti, bet apie daugelį. Mūsų knyga, kaip teisingas veidrodis, atspindėjo tai, kas buvo iš tikrųjų.

Gegužės 26 d. Kauno įgulos karininkų ramovėje eilinių kartų rinksis Norilsko sukilimo dalyvių, liudininkai.

Bronius ZLATKUS, Norilsko sukilimo dalyvis

2007 m. gegužės 18 d.

Tremtinys

Nr. 19 (753)

5

*Pabaiga.
Pradžia Nr. 16 (750)*

**Antanas Levickas
1923–1945**

Gimė Trakiskių k., Kalvarijos sen. Tėvai Antanas ir Ona Levickai turėjo 10 mar-gų žemės, augino devynis vai-kus: Juozą, g. 1910 m., Oną, g. 1912 m., Jurgį, Joną, Antaną, g. 1923 m., Anelę, Zuzaną, Jeronimą ir Benių. Rūpe-stingi tėvai, užaugę dar „ba-lanos gadynėj“ – carinės priespaudos metais, išgyve-nę Pirmojo pasaulinio karo baimus, sulaukę nepri-klausomybės 1918-aisiais, ruošę vaikus gyventi laisvoje Lietuvoje, skatino moky-tis, būti darbštiems.

Vyriausias sūnus Juozas baigė aukštąjį mokslą, tapo pažangiu laisvos Lietuvos žurnalistu. Jis buvo sušaudytas 1944 m. prasidėjus antra-jai sovietų okupacijai. Duktė Onutė išmoko siuvėjos ama-to, ištekėjo už gretimo Jonų kaimo ūkininko Albavičiaus, užaugino gražią šeimą ir, atė-jus sunkiemis laikams, tapo ramsčiu téviškei. Jaunesnieji taip pat siekė mokslo. Jonas, baigęs Kalvarijos progimna-ziją, dirbo kooperacijoje, 1944 m. vasarą pasitraukė į Vakarus, gyveno JAV. Zuza-na mokėsi Marijampolės mo-kytoju seminarijoje, ištekėjo už žinomo dailininko ir išvy-ko gyventi į Vilnių. Anelė, bū-dama 26 metų, susirgo džio-va ir mirė dar nepriklasomy-bės metais.

Būsimas partizanas Antanas Levickas mėgo dainą, bu-vo darbštus, atsakingas jaunuolis. Paaugęs keletą metų dirbo samdiniu pas ūkininką. Svajojo įginti profesiją, gyven-tisavarankiškai. Tikėjo Lietu-vos laisves, bet okupacijos, ka-ras sulažė svajones...

1944 m. vasarą 20-metčiu jaunuoliui teko apsispręsti – su kuo? Į Levickų šeimą įsi-brovė neviltis. Pirmiausia pa-lūžo motina, praradusi tris sū-nus: Jurgį, atsidurusį Pravie-niškių kalėjime ir 1940 m. su-šaudytą raudonuojį; Juozą, ži-nomą žurnalistą, sovietų su-šaudytą 1944 m.; Joną, pasi-traukusį į Vakarus. Iškilo grėsmė ir ketvirtam sūnui – Antanui. Ona Levickienė mi-rė 1945 m. pavasarį.

A. Levickas kurį laiką slapstėsi prie namų. Jau buvo pakliuves į sovietų kareivius rankas. Dėvėjo kario unifor-mą; su ta uniforma teko išeiti į Kalniškės mišką, Lakūno bū-rį. Kalniškė buvo artimiausias partizanų prieglobstis, nors atstumas nuo jos iki Trakiskių kaimo – apie 30 kilometrų.

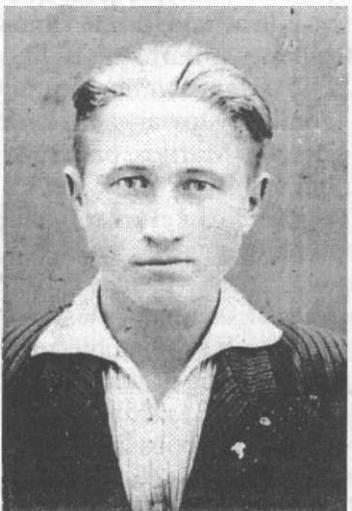
Vaikų stojimui į ginkluotą kovą su okupantais artimieji

nepriestaravo: tikėjo šventa kova už laisvę. Lemtingą 1945 m. gegužės 16-ąją gau-sūs sovietų kariuomenės bū-riai traukė Kalniškės miško link. Jauni, tikro mūšio dar nepatyre vyrai, tarp jų – ir 21 metų Antanas Levickas, ri-kiauosi ant Meškakalnio. „Įsi-tvirtinti mes neturėjome nė vieno kastuvėlio! Čia užvirė toks mūšis, kad ant galvų kri-to šakos, smėlis šokinėjo ant žemės“, – prisimena Kostas Kliučinskas. Čia kulkų pakirs-tas žuvo ir partizanas Antanas Levickas – šeima neteko ket-virto sūnaus.

Levickų šeima neišvengė okupantų represijų. Ūkelis buvo išgrobystas, šeimos na-riai kurį laiką gyveno pusiau legaliai. Tėvai vis suimdavo, tardydavo, paleisdavo, o 1948 m. su dukterimi Zuzana ištrémė į Sibirą. Sūnūs Benius ir Jeronimas buvo jau seniau areštuoti ir išvežti į lagerius. Tremtiniai atsidūrė Irkutsko sr., Čeremchove. Ten mirė ir amžiams ilsiisi partizano tėvas Antanas Levickas. Tremty po traktoriaus ratais žuvo ir sū-nus Jeronimas.

1958 m. paleistas iš lagerio į Lietuvą sugrįžo tik Benius. Jis apsistojo Vilniuje. Duktė Zuzana tremtyje ištekėjo už tremtinio Zubrio. Jis mirė ir palaidotas Sibire. Zuzana grį-žo į Lietuvą su dukrele Jani-na. Levickų sodyboje buvo įkurta kolūkio kontora. Zuza-na buvo atkakli: dirbo, gyve-no pas svetimus, augino duk-relę, kol pagaliau jai buvo leista grįžti į gimtąją sodybą. Ji mirė 1990 m.

**Bronius Ravaitis
1927–1945**

Gimė ir užaugo Zapalinuk., Kalvarijos valsč., Marijampolės aps., Petro ir Marijos Ra-vaičių šeimoje. Šeima turėjo 4 ha žemės, dar 2 ha nuomo-davosi ganykloms, augo dide-lis sodas. Tai buvo senelio Simo Ravaičio sodyba. Šeima buvo darbštū, rūpestinga,

Kalniškės mūšio partizanai

Ravaičių kapela. Iš kairės: Jonas Ravaitis (smuikas), Bronius Ravaitis (balalaika), kaimynas Ervinas Petrukevičius (smuikas). 1937 m. Kalvarija.

Grupė įvairių tautybių kalinių. Jonas Ravaitis – pirmoje eilėje pirmas iš kairės (guli). 1950 m. Ščerbakovas, Sverdlovsko aps., Rusija

to mokė ir savo vaikus. Gerai dirbama žemė davė gražū-derlių, tad šeima gyveno neskurdžiai. „Dirbdavome daug, bet labai sunku nebu-vo, – gyvenome laimingi“, – pasakoja 90-metų atšventęs Jonas Ravaitis, buvęs politi-nis kalinis.

Šeimoje augo keturi vai-kai: Magdalena, g. 1914 m., Jonas, g. 1917 m., Juozas, g. 1920 m., ir Bronius, g. 1927 m. Visi buvo mylimi, prižiūrēti, leista pasireikšti jų pomé-giam. Visi trys sūnūs griežē smuiku. Pasimokę pas sava-mokslį kaimo muzikantą bro-liai Ravaičiai grodavo apylin-kės kaimuose vakarėliuose, vestuvėse. Grodami užsidir-bo, įsigijo muzikos instru-mentų, įrankių.

1936 m. nepagydomas su-sirgo ir mirė 16-metis Juozu-kas. 1938 m. į Lietuvos kariuomenę buvo pašauktas sū-nus Jonas, tarnavo Alytuje ulonu. Jis 1939 m. dalyvavo grąžinant Lietuvai Vilnių, in-ternuojant Lietuvoje lenkus. Jauniausias brolis Bronius buvo išleistas mokyti į Mari-jampolės aukštesnį prekybos mokyklą, bet okupacijos ir karas mokslą nutraukė.

1944 m. pavasarį Bronius jau buvo susiruošęs stoti į gen-

P. Plechavičiaus organizuotą Vietinę rinktinę, bet vyrėn-sis ji pertarė. Vasarą prasidė-jo vyrų gaudynės į frontą. Ne-tikėtai, dar nesislapstant, 1944 m. rugpjūtį kelyje sulai-kyti ir dezertyravimui apkal-tinti Ravačių Jonas su drau-gu. Namuose padarė kratą, nieko nerado, bet vis tiek įka-lino ir nuteisė kaip liaudies priešus, dezertyrus. 17-metis Bronius émė slapstyti.

1945 m. pavasarį tėvai į Kalniškė pas partizanus išly-dėjo savo jauniausią sūnų. Bronius Ravaitis stojo į mūšį. Vakarejant, kai pasibaigė šo-viniai, gavo įsakymą trauktis. Jie šešiese jau naktį pasitraukė iš miško. Kitą rytą trys be-ginkliai partizanai pėsti traukė per laukus Zelenkos miško link, bet juos: Joną Boty-rių-Basanavičių, Joną Kup-raitį-Viksvą ir Broniu-Ravai-tį, Lopiskių pelkėse pradėjo supti sovietų kareiviai. Bėg-liai partizanai, tik ką atlaikė kruviną mūšį Kalniškėje, pa-sijuto bejėgiai. Jie iškriko po krūmus ir žolių priaugusių pelkę, slėpėsi kaip galėdam. Viksvai pavyko tinkamai pa-sislėpti – jis išliko. Nuo prie-šo kulkų žuvo du jo bendražy-giai: J. Botyrius ir B. Ravaitis. Kulkų suvarpyti jų kūnai nu-

gabenti į Šeštokus ir išmesti prie bažnyčios šventoriaus, kur stribų ir okupantų staty-tinių saugomi pragulėjo kele-tą dieną. Paskui žuvusiųjų kū-nai sumesti į griovį, iš ten po nakties dingo. Žmonės kalbė-jo, kad žuvusieji slapta palai-doti. Palaidojimo vieta neži-noma, bet jų vardai įrašyti pa-minkle Simne ant bendro Kalniškės mūšyje žuvusių parti-zanų kapo.

Namuose buvo viskas su-rašyta ir išgabenta. Tėvai slapstėsi pas gimines. Vieną pavakarę pasirodė namuose buvo paskusti. 1946 m. Mari-ją ir Petrą Ravaičius ištrémė į Sverdlovsko sr. Pa-laužti netekcių ir tremties tėvai užge-so ten vos po poros metų.

Ravačių sody-boje apsigyveno svetimi.

Joną Ravaitį, žu-vusio partizano vy-resni brolį, 1954 m. – lygai po dešimties kalinimo metų – pa-leido. Grįžusiam į Lietuvą Jonui Ra-vaičiui apsigyventi téviškėje neleido. Jį priglaudė buvęs Lie-tuvos kariuomenės bendražygis Jonas Sutkaitis Kaune, apgyvendi-no sandeliuke. Kaune Jonas sukūrė šeimą, užaugino du vaikus – Ireną ir Vytautą.

**Vaclovas Brazaitis-Stirna
1918–1945**

Gimė ir užaugo Dzūkų kaime, netoli Aštriosios Kirnos dvaro, Lazdijų r. Tė-vas buvo silpnos sveikatos, bet labai darbštus, nagingas. Šeima buvo darni, gražiai sugyveno su kaimynais. Bra-zaičiai augino tris vaikus: Vaclova, g. 1918 m., Domice-lę, g. 1921 m., ir Bronislovą, g. 1926 m. Vaclovas, vyriausias vaikas, baigęs Dervinių pradinę mokyklą, buvo pirmas tévo pagalbininkas ūkyje. Išmoko iš tévo rimoriaus amato: dirbo kailius ir siuvo arkliams pakinktus. Vaclovas buvo neaukštasis, juodų plau-kų. Vaikystėje labai mėgo skaityti, svajojo apie mokslą. Dar iki 1940-ųjų Vaclovas tar-navo nepriklasomos Lietu-vos kariuomenėje, Marijam-polės dalinyje. Tačiau liki-mas šeimai atnešė sunkių iš-bandymų. Vos sulaukęs 16 metų, tragediškai per mušynes žuvo jauniausias sūnus Bro-nislovąs. 1940 m. mirė tėvas. (keliamo į 5 psl.)

Kalniškės mūšio partizanai

(atkelta iš 5 psl.)

Liko motina su Vaclovu. Domicelė mokėsi Kalvarijos gimnazijoje.

Prasidėjus antrajai sovietų okupacijai Vaclovas buvęs neprilausomos Lietuvos karys, svajojo apie laisvą Lietuvą ir į okupantų kariuomenę nestojo. Pradėjo slapstytis. 1944 m. žiemą, kaip ir daugeliis aplinkinių kaimų jaunuolių, išėjo pas Kalniškės miško partizanus. Namus, kuriuose liko rūpesčiu prislėgtą motiną, aplankydavo retai.

1945-ųjų gegužės 16-ąją Kalniškė užpuolus sovietų kariuomenės daliniams, partizanas Vaclovas Brazaitis-Stirna žuvo mūšio metu ant Meška-kalnio. Jo kūnas buvo paguldytas Simno aikštėje ant akmenų grindinio. Iki 1989-ųjų vasaros ilsejosi bendrame kape netoli Simno ežero pelkėtoje pievoje, už Simno parapijos kapinių.

Motina mirė 1946 m. Namai liko visai tušti, nes Domicelė namuose gyventi vengė. Bėgo laikas. Domicelė, padedama giminį, baigė Kalvarijos gimnaziją, neakivaizdžiai studijavo aukštojoje mokykloje istoriją, mokytojavo. Ištékėjo užveterinarijos gydytojo ukainiečio ir pokario laikos sujuo išsikėlė gyventi į Ukrainą.

Albertas Anuškevičius

Gimė ir užaugo Atesnykėlių k. našlės Skoliastikos Anuškevičienės gausioje šeimoje, kurioje augo dukters Marytė, Anelė, Veronika ir sūnūs Albertas ir Bronius. Abu sūnūs augo mylimi, darbštūs, mamos globojami. Baigę Atenykkelių pradžios mokyklą dirbo kasdienius ūkio darbus namų ūkelyje, pa-augė ējo pas ūkininkus samdomiems darbams. Buvo ramūs, tvarkingi.

1944 m. vasarą Albertas ir Bronius Anuškevičiai slapstėsi nuo kariuomenės namie ar pas giminaičius, bet išlikti buvo vis sunkiau. Broliai su se-sers vyru Stanislovu Pavolu ryžosi pasitraukti į Kalniškės mišką – ištraukė į ginkluotą pasipriešinimo kovą prieš okupaciją.

1945 m. gegužės 16-ąją, lemtingą Kalniškės partizanams dieną, abu broliai gynėsi nuo mišką apsupusių okupacijos kariuomenės būrių – stojo į gynybos rikiuotę ant aukštojo Meška-kalnio. Mūšio

būta žiauraus, o ginkluotės ir kovinio patyrimo šie kaimo vyrai stokojo. Krito prieš kulką pakirstas Albertas Anuškevičius. Jis šalia kitų žuvusių partizanų gulėjo Simno aikštėje ant akmeninio grindinio...

Išliko gyvas jaunesnysis brolis Bronius, slapyvardžiu Šešėlis. Jis toliau tėsė nelengvą partizano žygį, kol išduotas krito nelygioje kovoje tų pačių 1945-ųjų gruodį, per Kalėdas, Petraičių kaimę. Kapas nezinomas.

Gabrielė
ALKSNINYTĖ-
KARALIENĖ

Slinko mūs audringos gyvenimo dienos,
Šaly viešpatavo beširdė audra.
Ir keturiasdešimt penktiems metams slenkant,
Atskrido gegužis žaliaisiais laukais...

Audroje, griausmuose ir parako dūmuos
Apšlakstė gegužis žibuoklės žiedais, –
Karžygiai – šešioliktą dieną gegužės
Apšlakstė juos verdančio kraujo lašais.

Dar vos tik rytuose aušrinei begestant
Nuo Simno jau traukė pulkais kraugerai.
Veiduose su šypsena vieškeliais žengė –
Nemanė, kad laukia mirtis ir kapai.

Ir apgulė Kalniškės mišką lyg rūkas,
Rytuose saulutė tekėjo liūdnai,
Ir medžių viršunėmis viesulai gaudė,
Nes krito pirmoji tévynės auka.

Kulkosvaidžiai traukė melodijas liūdnas,
Juos valdė karžygiai, šalies vanagai,
Būriai bolševikų, užgirdę jų „dainą“,
Užmerkė žūtingas akis amžinai.

Dudeno kulkosvaidžiai, griaudė perkūnas,
Ir kryžium suvirtos syruokliai beržai, –
Kulkosvaidžiams grojant, Pušelė pravirko,
Užmerkė akis ji Tévynei savai.

Kautynėms beverdant, pakalnėj sušuko,
„Ural“ ir vėl puolė į kalnų staiga.
Nuo kalno vis plaukė: „Valio! Valio!“
O šukių lydėjo granatų griausmai.

Taip ištisą dieną kulkosvaidžiai griaudė,
Pakalnėje plūdo lavonai kraujuos...
Aptemo saulutė, kai stingstančios lūpos
Aukštam kalne taré: „Tévyne, mirštu“.

Saulutei begestant į gilumą miško,
Daug karžygų krito už šalį tévų, –
Tekėjo jų kraujas už téviškės laisvę,
Jų širdis sukaustė žemelė kapų.

Nors melsvosios akys jaunystėj užgeso,
Gegužės baltųjų žiedų nematys, –
Ilgai minės priešas tą vietą ir dieną,
Kur grūmės kaip liūtas Lakūno būrys.

Kalniškės mūši minint

Gegužės 13 d. Simno mūšie ir Kalniškės miške iškilmingai paminėtas Kalniškės mūšis, kur 1945 m. gegužės 16 d. NKVD kariuomenei ir Simno stribams aršiai pasipriešino J. Neifaltos-Lakūno vadovaujami partizanai. Kasmet Kalniškės mūšio vietoje susirenka šio mūšio veteranai, žuvusių giminės ir artimieji, pagerbiamai už Lietuvos laisvę žuvę 44 kovotojai. Simno bažnyčioje laikomos šv. Mišios.

Pasak minėjime dalyvavusio Seimo nario dr. Povilo Jakučionio, praėjusį sekmadienį partizanų mūši paminėti susirinko apie 300 žmonių. Jis pasidžiaugė, kad metams bėgant nemažėja norinčiųjų pagerti partizanų žygdarbius. Nors paprastai tokie minėjimai būdavo buvusių politinių kalinių ir tremtinius vėjinančių organizacijų rūpestis, šiandien į šią veiklą išstraukia naujos kartos, kitos organizacijos: kariuomenė, savivaldybės, mokyklos, Tėvynės sąjungos vietas skyriai.

Mūšio vietoje kalbėdamas apie dabartinės Lietuvos bėdas P. Jakučionis teigė esą didžiausia šalies nelaimė išlieka emigracija. Jis pateikė oficialius duomenis, kurie byloja, kad per mėnesį iš Lietuvos išvyksta apie tūkstantį žmonių, tačiau, juo nuomone, realiai šis skaičius tikriausiai siekia porą tūkstančių.

“Mažas” gimstamumas sparčiai traukia tautą prie išnykimo ribos. Šios nelaimės išvengimas priklauso nuo mūsų, ne tik nuo valdžios ir visai ne nuo rusų!” – liūdnai juoka P. Jakučionis.

Jis dėstė esą nuo rusų liko kitos nelaimės: rezervininkai, kagiebistai ir kiti komunistai: “Prezidentas nuvylė tautą,

pirmiausia – partizanus ir kitus Laisvės kovų dalyvius, vertuodamas įstatymą, ribojanti kagiebistų ir jų rezervininkų įsidarbinimą valstybės tarnyboje. Prezidentas savo metiniame pranešime daug ir teisingai kalbėjęs apie moralią politiką ir moralų piliečių elgesį, pagarbą Laisvės kovų dalyviams ir KGB represijų aukų atminčiai bei patriotiskumo ugdymui, pats pasielgė visiškai priešingai”.

Jis pakvietė Kalniškės mūšio minėjimo dalyviai tuomet, kai Seime bus svarstomas Prezidento vetautas liustracijos įstatymas, protestuoti prie Seimo, prezidentūros ir t.t.

Taip pat jis pareiškė esą šio minėjimo dalyviai galėtų pasveikinti Estijos vyriausybę dėl jos ryžto perkeliant sovietinės ideologijos simbolį – bronzinio kareivio stovyklą – iš sostinės centro į kapines, kur jam ir vieta.

“Galėtume pareikšti solidarumą estų tautai, sutelktai atremiančiai Rusijos “penktosios kolonos” chuliganiskus išpuolius. Rusijos politikų mėginimai diktuoti savo “tvarką” Estijos valstybėje mumspriema 1940 metus, kai sovietai prievara įvedė savo “tvarką” Baltijos valstybėse. Ta “tvarka” išaugo iki genocido”, – sakė P. Jakučionis.

Kalniškės minėjimą organizavo TS Politinių kalinių ir tremtinų frakcijos Lazdijų skyrius, Laisvės kovų muziejus, VŠĮ Lazdijų kultūros centras ir kiti. Gegužės viduryje kiekvienais metais Simne susirenkama paminėti šio žiauraus mūšio. 2005 m. minint jubiliejinę mūšio sukaktį, dalyvavo ir LR Prezidentas V. Adamkus.

Ingrida VĖGELEYTĖ

Kalniškės mūšis

Dudeno kulkosvaidžiai, griaudė perkūnas,
Ir kryžium suvirtos syruokliai beržai, –
Kulkosvaidžiams grojant, Pušelė pravirko,
Užmerkė akis ji Tévynei savai.

Kautynėms beverdant, pakalnėj sušuko,
„Ural“ ir vėl puolė į kalnų staiga.
Nuo kalno vis plaukė: „Valio! Valio!“
O šukių lydėjo granatų griausmai.

Taip ištisą dieną kulkosvaidžiai griaudė,
Pakalnėje plūdo lavonai kraujuos...
Aptemo saulutė, kai stingstančios lūpos
Aukštam kalne taré: „Tévyne, mirštu“.

Saulutei begestant į gilumą miško,
Daug karžygų krito už šalį tévų, –
Tekėjo jų kraujas už téviškės laisvę,
Jų širdis sukaustė žemelė kapų.

Nors melsvosios akys jaunystėj užgeso,
Gegužės baltųjų žiedų nematys, –
Ilgai minės priešas tą vietą ir dieną,
Kur grūmės kaip liūtas Lakūno būrys.

Apie rašytoją Kazimierą Barauską-Barėnā

2007 m. kovo 17 d. Pajstryje, Panevėžio rajone, paminėtos rašytojo, redaktoriaus, leidėjo, publicisto Kazimiero Barausko-Barėno mirties metinės. Mirė jis pernai Londonė, eidamas 99-uosius, ten ir palaidotas. Metų pabaigoje minėsime jo 100-ąjį gimtadienį

Likimas daug atėmė iš šio žmogaus: gyvenimą gimtinėje, daugeliui dešimtmeečių ryšius su šeima, laiką, skirtą kūrybai. Emigracijoje reikėjo duoną pelnyti tekstilės fabrike, nors Kaune dirbo Vytauto Didžiojo universitete, ten buvo baigės (1933 m.) liuanistikos ir pedagogikos studijas. Kūryba, pradėta jaunystėje, nenutrūko – dirbdamas prie staklių ir vakarais Kazimieras sugebėjo rašyti naujus kūrinius. Kad ir kiek buvo iš jo atimta, tačiau žinios, talentas ir darbštumas liko.

Didžiulėmis valios pastangomis, pastoviai palaikomas žmonos Marijos, padarė labai daug.

Parašyti keturi romanai, penkios novelių knygos. Nuo 1947 m. gyvendamas Didžiojoje Britanijoje, prieš tai – Austrijoje, Vokietijoje, redagavo. Daug padaryta nuo 1957 iki 1973 m. dirbant laikraščio „Europos lietuvis“ redaktoriumi. „Nidos knygų klubo“ leidykla buvo tapatinama su juo pačiu. Jis parinko spaudai ir redagavo arčiau 80 knygų. Leido almanachą „Pradalgė“. Jo išėjo 10 tomų, bendradarbiavo 102 autorai, beveik penkiasdešimt metų Didžiosios Britanijos lietuvių gyvenimo apima enciklopediniai veikalai „Britanijos lietuvių“

viai 1947–1973“ ir „Britanijos lietuvių 1974–1994“. Reikia nepamiršti jo darbo recenzuojant, apžvelgiant naujas knygas, dirbant kritikos srityje, bendraujant su kitaik kūrėjais, skatinant juos rašyti. Kazimieras Barauskas-Barėnas vertė į lietuvių kalbą kitų autorių knygas.

Rašytojas kartu su žmona Marija pasirūpino dovanojamų knygų, dokumentikos pergaibenimu į Lietuvą. Didžioji dalis jo asmeninės bibliotekos padovanota Panevėžio aps. Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešajai bibliotekai, nemažai dovanotų knygų turi Pajistro Juozo Zikaro vidurių mokyklą.

Po šv. Mišių giminės, būrelis kraštiečių, Panevėžio aps. Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos darbuotojai nuvyko į Pajistro kapines. Kapinėse kalbėjo Pajistro kraštiečių klubo „Ažuolas“ prezidentas gydytojas Petras Knizikevičius. Padėjome gėlių, uždegėme žvakų ant rašytojo šeimos kapo, nes jis Amžinojo poilsio atgulė svetimoje žemėje. Tyloje susimąstę pastovėjome, kiekvienas vis kitaip mąstydamis apie ilga, sudėtingą šio žmogaus gyvenimo kelią, talento jėgą, aktyvaus ilgaamžiškumo paslaptį.

Už dėdės Kazimiero Barausko-Barėno pagerbimą giminės vardu visiems padėkojo téviškėje gyvenančio, einančio 94-uosius metus brolio Povilo Barausko dukte Vitalija Barauskaitė-Kaučinskienė.

Ona STRIŠKIENĖ

Skelbiimai

Gegužės 18 d. (penktadienį) 16 val. Vilniaus įgulos kariņkų ramovės salėje (Pamėnkalnio g. 13) įvyks knygos „Dainavos apygardos partizanų atminties paminklai“ pristatymas. Kviečiame dalyvauti. Teirautis tel. (8 310) 54 103, 30 286.

Gegužės 18 d. (penktadienį) bus minimas Raišupio mūšio 60-metis. 13 val. šv. Mišias Sasnavos bažnyčioje aukos Vilkaus vyskupas Rimantas Norvila ir mons. Alfonsas Svarinskas. 15 val. didvyrių pagerbimas žūties vietoje. Gros pučiamujų orkestrai, dainuos chorai. Teirautis tel. 8 699 11 958.

Renginio metu bus inscenizuojamas partizanų ir NKVD kariuomenės mūšis.

Ypač laukiame Marijampolės aps. ir visos Lietuvos mokyklų moksleivių ir mokytojų, taip pat visų norinčių pamatyti, kaip narsiai kovėsi lietuvių už savo laisvę. Dalyvaus LDK Vytenio bataliono kariai, krašto apsaugos savanoriai, skautai, partizanai, Raišupio mūšio dalyvių artimieji, Sūduvos krašto visuomenė. Renginį pagerbs Krašto apsaugos ministras, LR Seimo nariai, kariuomenės vadovybės atstovai, Marijampolės apskrities ir miesto vadovai. Šiuo renginiu norime parodyti jaunimui, kaip prieškario mokykloje patriotiškai paruoštas jaunimas, negaliédamas savo jauną gyvybių, narsiai kovėsi už Tėvynės laisvę. Vaišinsimės kareiviška koše ir atsineštais sumuštiniais.

Renginio scenarijus autoriai – aktorius Petras Venslovas ir Liucija Zorūbaitė.

Gegužės 19 d. (šeštadienį) įvyks Krasnojarsko kr. Mansko r. Malyj Unguto buvusių tremtinių ir politinių kalinių susitikimas. Renkamės 9 val. prie Vilkaviškio katedros. 9.30 val. šv. Mišios Bartninkų bažnyčioje. Vyksime į dr. Jono Basanavičiaus téviškę, tremtinių giraitėje pasodinsime ąžuoliuką, bus šventinama atminimo lenta. Pasiteirauti tel. (8 343) 53 165, 56 080.

Gegužės 19 d. (šeštadienį) Panevėžio rajone Berčiūnuose įvyks Krasnojarsko kr. Partizansko r. Minos, Dizos, Chabaidako, Kuturčino, Ivanovkos, Tolovkos, Kuojos kaimų buvusių tremtinių susitikimas. Šv. Mišios 13 val. Berčiūnų bažnyčioje. Kviečiame dalyvauti. Teirautis tel. 8 682 52 418.

Gegužės 19 d. (šeštadienį) Kaune įvyks Irkutsko sr. Usoles r. Taljano gyvenvietės tremtinių susitikimas. 12 val. šv. Mišios Jézuitų bažnyčioje, po jų susitikimas Jézuitų gimnazijos valgykloje. Kviečiame dalyvauti. Pasiteirauti tel. (8 37) 390 901, 386 276, 440 435 vakare nuo 20 val.

Gegužės 20 d. (sekmadienį) 12 val. Ventos mstl. bažnyčioje, Akmenės r., bus aukojamos šv. Mišios už žuvusius Vyčio būrio partizanus. Po šv. Mišių bus pašventintas Atminimo ženklias Purvių miške. Kviečiame dalyvauti.

Gegužės 20 d. (sekmadienį) Lekėciuose bus švenčiama Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės diena. 10 val. šv. Mišios Lekėcių parapijos bažnyčioje. 11 val. minėjimas prie paminklo Lekėcių krašto partizanams. 12 val. išvyka į partizanų J.Būtėno ir P. Jurkšaičio žūties vieta. 13 val. rezistencijos dalyvių pagerbimas, Lietuvos kariuomenės ginkluotės paroda-pristatymas, koncertas Lekėcių gi-rininkijoje. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Gegužės 20 d. (sekmadienį) 12 val. Nedzingės (Varėnos r.) Šv. Trejybės bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už šioje parapijoje žuvusius partizanus. Po jų žuvusieji bus pagerbtiniai prie paminklo „Žuvusiemus už Laisvę“. Kviečiame partizanų atmuosius, juos pažinojusiuosius pagerbti žuvusijų atminimą.

Gegužės 23 d. 16.30 val. Salomėjos Nėries gimnazijos posėdžių salėje (Vilniaus g. 32/2), įvyks Vilniaus mst. Sajūdžio susirinkimas. Kviečiame dalyvauti.

Rengiamasi išleisti knygą „Partizano būtis“. Prašome atsilipti buvusius partizanus, ryšininkus, rėmėjus, galinčius susteiki informacijos šia tema. Kreiptis mob. 8 684 11 400.

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>
Imonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr. LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3970. Užs. Nr.

Kaina 1,30 Lt

ILSEKITES RAMYBEJE

Janina Petrulaitytė-Lebežinskienė

1923–2006

Gimė Bačionių k., Serviliškių valsč., Kėdainių aps., turtingoje sukilėlių šeimoje. Jau nuo 1944 m. visa šeima rėmė partizanus, o Janina – ryšininkė, slapyvardžiu Marli, visapusiškai dirbo partizanų gerovei. 1945 m. ją Kaune areštavo, bet jai pasisekė pabėgti. Nuo tada visiškai ištraukė į Kabačiaus-Bitės partizanų būri. 1948 m. suimta, nuteista 10 m. Kalėjo Magadano, Kengyro lageriuose. Aktyviai dalyvavo Kengyro politinių kalinių sukilime. Po sukilimo išvežta į Balchašo lagerį. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Buvo aktyvi LPKS Kauno sk. narė, kengyriečių susitikimų dalyvė. 2002 m. LR Prezidento Valdo Adamkaus dekretu apdovanota Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų, vaikaičius, gimines.

Kengyriečiai

Bronislava Tamulytė

1919–2007

Po ilgos ir sunkios ligos gegužės 2 d. mirė aktyvi šalies partizaninio pasipriešinimo okupantams dalyvė Bronislava Tamulytė. Narsi partizanė, Didžiosios Kovos apygardos partizanų štabo viršininko Juozo Šibačios-Dieduko ryšininkė su kitomis apygardomis, slapyvardžiu Našlaitė, – įkvepiantis pavyzdys jaunimui, pasipriešinimo budeliams simbolis.

Palaidota Ukmergės Dukstynos kapinėse.

Vytautas Stanislovas Pupšys

Teresė Zemlickienė

1917–2007

Gimė Strazdų k., Gižų valsč., Vilkaviškio aps. Baigė Marijampolės mergaičių gimnaziją, Kauno universiteto Medicinos fakulteto Odontologijos skyrių. 1948–1956 m. buvo ištremta. Grįžusi iš tremties apsigyveno Jurbarko r., dirbo dantų gydytoja.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Jurbarko filialas

AMŽIAIS MINĖKIME VYRUS, VEDUSIUS LAISVON LIETUVON !

Maršruto schema

